Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΕΓΚΑΡΣΙΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Επιστημονική μελέτη αντικτύπου των πιλοτικών δοκιμών του ευρωπαϊκού έργου TRANSVAL-EU

TRANSVAL-EU

Συντάκτες:
Maurice de Greef (Vrije Universiteit Brussel)
Julia Fellinger (3S)
Mariya Dzhengozova (3S)

Σε συνεργασία με Iwona Gmaj (IBE), Barbara Fijalkowska (IBE), Roksana Pierwieniecka (IBE), Aleksandra Wójcicka (IBE), Monika Auzinger (3S).

Παραπομπή:
De Greef, M., Fellinger, J., Dhengozova, M., Gmaj, I., Fijalkowska, B., Pierwieniecka, R., Wójcicka, A. & Auzinger, M. (2023). The impact of validation and guidance of transversal skills: Scientific impact study of the field trials of the European project TRANSVAL-EU. Brussel/Vienna: TRANSVAL-EU.

Λέξεις-κλειδιά :
Πιστοποίηση (Επικύρωση) - Καθοδήγηση - Εγκάρσιες Δεξιότητες - TRANSVAL-EU - Μη Τυπική και Άτυπη Μάθηση

Βιβλιογραφία

Lupi, C. De Greef, M., Segers, M. & Verté, D. (2011). «Η εκπαίδευση ενηλίκων κάνει τη διαφορά; Μάαστριχτ EDAM.

Taris, T. (2007). Uitdagend werk en regelmogelijkheden voorwaarden gezde werkleeromgeving. Ανακτήθηκε: 17-08-2009.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη του προγράμματος Erasmus+ στο πλαίσιο της σύμβασης επιχορήγησης αριθ. 626147-EPP-1-2020-2-AT-EPPKA3-PI-POLICY. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Σύνοψη των αποτελεσμάτων

Εισαγωγή

Το έργο TRANSVAL-EU είναι μια διακρατική Πειραματική Δράση Ευρωπαϊκής Πολιτικής με έμφαση στην κατάρτιση των επαγγελματιών στον τομέα της επικύρωσης (validation) και της καθοδήγησης (guidance) για τον εντοπισμό, την τεκμηρίωση, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των εγκάρσιων δεξιοτήτων. Το έργο TRANSVAL-EU εξετάζει την **εφαρμογή των διαδικασιών επικύρωσης των εγκάρσιων δεξιοτήτων και της καθοδηγητικής προσέγγισης τόσο από την πλευρά των επαγγελματιών Συμβούλων όσο και των ωφελουμένων (υποψηφίων) αξιολογώντας τες ταυτόχρονα στο πλαίσιο πιλοτικών δοκιμών σε πραγματικές συνθήκες,** και λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία των πρακτικών επικύρωσης και καθοδήγησης στις χώρες της ΕΕ. Τα εργαλεία και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια αυτών των πιλοτικών δοκιμών μπορούν να εντοπιστούν στη βάση δεδομένων του **TRANSVAL-EU**.

Οι πιλοτικές εφαρμογές που πραγματοποιήθηκαν, συνέβαλαν στην πρακτική εφαρμογή και εξέταση τόσο των κριτηρίων του Πλαισίου Εγκάρσιων Δεξιοτήτων TRANSVAL-EU όσο και του προτεινόμενου Προγράμματος Επιμόρφωσης σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο! αποσκοπώντας στην αξιολόγηση και αναβάθμιση του προφίλ δεξιοτήτων των επαγγελματικών συμβούλων. Πραγματοποιήθηκαν συνολικά πέντε Πιλοτικές Εφαρμογές (field trials) σε Συμβούλους στην Αυστρία, το Βέλγιο, την Ιταλία, τη Λιθουανία και την Πολωνία. Αυτές οι πιλοτικές εφαρμογές, βοήθησαν τους Συμβούλους να βελτιστοποιήσουν την διαδικασία επικύρωσης των αποτελεσμάτων της μη τυπικής και άτυπης μάθησης των υποψηφίων τους, που αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο εύρος εμπειριών και καταστάσεων. Μια επιπλέον δοκιμαστική εφαρμογή πραγματοποιήθηκε στην Πορτογαλία. Ωστόσο, σε αυτή τη συγκεκριμένη πιλοτική δοκιμή η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε μεταξύ των υποψηφίων. Η παρούσα Έκθεση Αντικτύπου περιγράφει τα αποτελέσματα της επιστημονικής αξιολόγησης η οποία εστάζει στον αντίκτυπο που είχε στους υποψηφίους και στους Συμβούλους που ανέλαβαν την καθοδήγηση, την εφαρμογή της 'ανανεωμένης' αυτής διαδικασίας επικύρωσης.

Προκειμένου να αξιολογήσουμε τον αντίκτυπο των δοκιμαστικών επιτόπιων εφαρμογών μεταξύ των συμβούλων, θα πρέπει να απαντήσουμε σε ορισμένα ερευνητικά ερωτήματα, όπως:

- Έχουν υποστηριχθεί οι Σύμβουλοι επικύρωσης και καθοδήγησης με την κατάλληλη, καινοτόμα και προσανατολισμένη στην πρακτική, επιμόρφωση και με εργαλεία επικύρωσης των εγκάρσιων δεξιοτήτων;
- Έχουν βελτιωθεί οι ικανότητες των συμβούλων επικύρωσης και καθοδήγησης;
- Έχουν εμπλακεί περισσότερο οι σύμβουλοι Επικύρωσης και Καθοδήγησης στις αντίστοιχες προβλεπόμενες διαδικασίες στο εκπαιδευτικό/μαθησιακό πλαίσιο των υποψηφίων;

Προκειμένου να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος των επιτόπιων δοκιμών μεταξύ των υποψηφίων για επικύρωση και καθοδήγηση, πρέπει να απαντηθούν διάφορα ερευνητικά ερωτήματα, αναφορικά με το αν:

- Έχουν ενσωματωθεί συστηματικά οι εγκάρσιες δεξιότητες στις μεθόδους και τις διαδικασίες επικύρωσης και καθοδήγησης;
- Με σκοπό την επικύρωση των εγκάρσιων δεξιοτήτων που απέκτησαν, παρατηρούν οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι το ευρύτερο φάσμα ευκαιριών για εκπαίδευση, επιμόρφωση, ελεύθερο χρόνο, εργασία, εθελοντισμό, κ.τ.λ., που υπάρχει λόγω της βελτιωμένης πρόσβασης, υποστήριξης και καθοδήγησης;
- Έχουν αναπτυχθεί, και ευρέως προωθηθεί, καινοτόμα εργαλεία για ενήλικες που αποσκοπούν στην επικύρωση εγκάρσιων δεξιοτήτων για την αναβάθμιση δεξιοτήτων, την αποκτηση νέων, την αναζήτηση εργασίας ή την αυτο-ενδυνάμωση και ανάπτυξη;

Οι πιλοτικές δοκιμές TRANSVAL-EU προσφέρουν πραγματικές συνθήκες συγκρίνοντας ποσοτικά και ποιοτικά τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο σε αυτές τις δύο ομάδες-στόχους. Οι αξιολογήσεις αντικτύπου απαντούν σε ερωτήσεις αιτίας-αποτελέσματος για να προσδιορίσουν εάν και σε ποιο βαθμό μια παρέμβαση προκαλεσε μια εμφανή αλλαγή. Για να μεγιστοποιήσουμε την κατανόηση και τη γνώση σχετικά με το «γιατί» οι νέες προσεγγίσεις των πιλοτικών δοκιμών του TRANSVAL-EU λειτούργησαν ή δεν λειτούργησαν, χρησιμοποιήσαμε προσεγγίσεις μεικτής μεθόδου, οι οποίες βασίζονται σε ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα και χρησιμοποιούν διάφορες μεθοδολογίες για ανάλυση.

1. 5 χώρες πιλοτικών δοκιμών με αντίστοιχη προσαρμογή του προγράμματος επιμόρφωσης (Αυστρία, Βέλγιο, Ιταλία, Λιθουανία, Πολωνία)

Ερευνητικός Σχεδιασμός των πιλοτικών δοκιμών TRANSVAL σε επαγγελματίες Συμβούλους

Η επιστημονική μελέτη διερευνά τον αντίκτυπο των πιλοτικών δοκιμών στις γνώσεις, τις δεξιότητες και τη στάση των επαγγελματιών που καθοδηγούν τη διαδικασία επικύρωσης. Τα αποτελέσματα επικεντρώνονται ιδιαίτερα στην αύξηση των δεξιοτήτων τους, προκειμένου να βελτιστοποιηθεί η διαδικασία επικύρωσης για τους υποψηφίους επικύρωσης και καθοδήγησης. Πρώτον, έχει διεξαχθεί έρευνα πεδίου, κύριος στόχος της οποίας ήταν η αξιολόγηση των δεξιοτήτων που είναι αναγκαίο να διαθέτουν οι επαγγελματίες σύμβουλοι για την επικύρωση των εγκάρσιων δεξιοτήτων από πέντε ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και η κατανόηση της οπτικής τους και ο προσδιορισμός των αναγκών τους που σχετίζονται με το θέμα των εγκάρσιων δεξιοτήτων. Αυτό έχει επιτευχθεί με τη εφαρμογή τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών μεθόδων μέσα από την διεξαγωγή μιας διαδικτυακής συνέντευξης υποβοηθούμενης από υπολογιστή ("Competence Survey"- «Έρευνα Ικανοτήτων»), στα πλαίσια αξιολόγησης ικανοτήτων και πραγματοποίησης εργαστηρίων Σχεδιαστικής Σκέψης (Design Thinking) που απευθύνεται σε επαγγελματίες επικύρωσης και καθοδήγησης. Οι επαγγελματίες αυτοί, συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο δύο φορές - πριν την έναρξη και μετά το τέλος της διαδικασίας (pre-/post-test). Το βασικό ερωτηματολόγιο έχει μεταφραστεί στις γλώσσες των χωρών των πιλοτικών δοκιμών (γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά, λιθουανικά, πολωνικά και πορτογαλικά). Τέλος, προκειμένου να αποκαλυφθούν οι παράγοντες επιτυχίας και τα εμπόδια της καινοτόμου διαδικασίας καθοδήγησης και επικύρωσης (όπως υποστηρίζεται από το έργο TRANSVAL-EU), πραγματοποιήθηκε διεξοδική ανάλυση. Η ερμηνευτικά-μαθησιακή ανάλυση αποτυπώνει την πολυπλοκότητα των πιλοτικών δοκιμών ως αποτέλεσμα της ετερογένειας των σχετιζόμενων φορέων VNFIL (Επικύρωση της Μη-Τυπικής και Άτυπης Εκπαίδευσης) και των διαφορετικών υποδομών στις έξι χώρες των επιτόπιων δοκιμών.

Παράδειγμα: Επαγγελματίες από έξι ευρωπαϊκές χώρες

Συνολικά 181 επαγγελματίες συμμετείχαν στη συνολική μελέτη και συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο στην αρχή της πιλοτικής δοκιμής (pre-test). Προκειμένου να διεξαχθεί η ανάλυση, μόνο οι επαγγελματίες που συμμετείχαν στην αρχική και τελική αξιολόγηση συμπεριλήφθηκαν στο τρέχον δείγμα, δηλαδή συνολικά 78 άτομα (η πλειοψηφία αυτών προέρχεται από την Αυστρία και την Ιταλία λόγω του ότι σε αυτές τις χώρες έχουν διεξαχθεί δύο πιλοτικές δοκιμές). Όπως φαίνεται στον πίνακα 1, οι περισσότεροι από αυτούς περιγράφουν το επάγγελμά τους ως "σύμβουλο επαγγελματικού προσανατολισμού", "εκπαιδευτικό / δάσκαλο / εκπαιδευτή / καθηγητή" ή έχουν πολλαπλές ιδιότητες. Εκτός αυτού, οι περισσότεροι από αυτούς εργάζονται σε "κέντρο εκπαίδευσης ή σχολείο", "κέντρο προσανατολισμού" ή "πάροχο επαγγελματικής εκπαίδευσης και καθοδήγησης". Τέλος, φαίνεται ότι η πλειοψηφία έχει πάνω από 5 χρόνια εμπειρίας στην τρέχουσα απασχόλησή τους (65,4%).

Πίνακας 1: Χαρακτηριστικά του εργασιακού περιβάλλοντος των επαγγελματιών (N = 78)

Χαρακτηριστικό του εργασιακού περιβάλλοντος	Κατηγορία	Αριθμός επαγγελματιών (%)
Χώρα	Αυστρία	24.4
	Βέλγιο	7.7
	Ιταλία	32.1
	Λιθουανία	23.1
	Πολωνία	12.8
Επάγγελμα	Σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού	27.6
	Σύμβουλος επιχείρησης Μη-τυπικής και της Άτυπης Μάθησης	2.6
	Εκπαιδευτικός – δάσκαλος – εκπαιδευτής – καθηγητής - επώνυμο	18.4
	Εξεταστής - αξιολογητής	0
	Πολλαπλά επαγγέλματα	18.4
	Άλλο	32.9
Τύπος οργανισμού	Κέντρο εκπαίδευσης ή σχολείο (εξαιρουμένων των κέντρων ΕΕΚ)	25.6
	Φορέας Συμβουλευτικής	20.5
	Σύμβουλοι Πιστοποίησης της Μη Τυπικής και Άτυπης Μάθησης	1.3
	Σύμβουλοι Πιστοποίησης της Μη Τυπικής και Άτυπης Μάθησης	2.6
	Εργοδότης με κερδοσκοπικού χαρακτήρα	3.8
	Εταιρεία Ιδιωτικού Τομέα	9.0
	Πάροχος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) (συμπεριλαμβανομένων των σχολών ΕΕΚ)	17.9
	Άλλο	17.9
Χρόνια εμπειρίας:	Λιγότερο από 1 έτος	12.8
	1-2 έτη	5.1
	3-5 έτη	15.4
	5-10 έτη	23.1
	Άνω των 10 ετών	42.3

Οι τιμές που λείπουν εξαιρούνται στους υπολογισμούς ποσοστών

Σχεδιασμός έρευνας των πιλοτικών δοκιμών TRANSVAL-EU σε υποψήφιους

Οι συμμετέχοντες σε αυτό το μέρος της μελέτης ήταν οι διάφοροι υποψήφιοι επικύρωσης και καθοδήγησης των πιλοτικών δοκιμών σε έξι χώρες της Ευρώπης. Αυτοί οι ενήλικες ακολούθησαν τη διαδικασία επικύρωσης και καθοδήγησης κατά τη διάρκεια των πιλοτικών δοκιμών, προκειμένου να βελτιστοποιηθεί η διαδικασία επικύρωσης για τους βασικές (δια-)προσωπικές και κοινωνικές ικανότητές τους με βάση τις καθορισμένες εγκάρσιες δεξιότητες. Το δείγμα περιλαμβάνει ένα σύνολο εκπαιδευόμενων, από όλες τις εμπλεκόμενες χώρες, που συμμετείχαν στις πιλοτικές δοκιμές. Για την αρχική εξέταση, συλλέχθηκαν δεδομένα σχετικά με τα ατομικά χαρακτηριστικά των υποψηφίων συμπληρωματικά των μεταβλητών της κοινωνικής ένταξης, της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και των εγκάρσιων δεξιοτήτων. Στην αρχή και στο τέλος της διαδικασίας επικύρωσης (τελική αξιολόγηση) συγκεντρώθηκαν δεδομένα σχετικά με τον αντίκτυπο της πιλοτικής δοκιμής στις μεταβλητές της κοινωνικής ένταξης, της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και των εγκάρσιων δεξιοτήτων, συμπληρωματικά των δεδομένων σχετικά με τα ατομικά χαρακτηριστικά. Η υπόθεση προς απόδειξη ήταν ότι η αντιληπτή κοινωνική ένταξη και η θέση στην αγορά εργασίας θα αυξηθούν μετά τη συμμετοχή στη διαδικασία επικύρωσης και καθοδήγησης που παρέχεται από την πιλοτική δοκιμή.

Δείγμα: Υποψήφιοι από έξι ευρωπαϊκές χώρες

Μεταξύ των 256 υποψηφίων, πραγματοποιηθηκε μια αρχική και μια τελική αξιολόγηση (πριν και μετά τη διαδικασία επικύρωσης). Σύμφωνα με τον πίνακα 2, συμπεριλήφθηκαν ελαφρώς περισσότερες γυναίκες από άνδρες (περίπου 55% έναντι 45%). Οι περισσότεροι (85%) γεννήθηκαν στη χώρα που ζουν. Το 82% αυτών ήταν ηλικίας κάτω των 46 ετών. Ανφορικά με την εκπαίδευση, στη μελέτη συμμετείχαν τόσο ενήλικες με αναβαθμισμένα προσόντα όσο και ενήλικες περιορισμένα προσόντα (βλ. Πίνακα 2). Τέλος, οι περισσότεροι από τους εμπλεκόμενους υποψηφίους έχουν αμειβόμενη εργασία (38%) ή είναι άνεργοι (30%).

Πίνακας 2: Κοινωνικο-δημογραφικά χαρακτηριστικά των υποψηφίων (N = 256)

Κοινωνικο-δημογραφικό Χαρακτηριστικό	Κατηγορία	Αριθμός υποψηφίων (%)
Χώρα	Αυστρία	12.9
	Βέλγιο	8.6
	Ιταλία	22.3
	Λιθουανία	19.9
	Πολωνία	23.0
	Πορτογαλία	13.3
Φύλο	Άνδρας	45.3
	Θηλυκό	54.7
Εθνικότητα	Αυτόχθονας	84.8
	Αλλοδαπός	14.8
Ηλικία	0 - 25 ετών	37.8
	26 - 45 ετών	44.6
	46 - 65 ετών	17.7
Ανώτατη μορφή εκπαίδευσης	Προτοβάθμια Εκπαίδευση	10.5
	Γυμνάσιο	24.6
	Επαγγελματική Σχολή	11.7
	Λύκειο	21.1
	Πανεπιστήμιο	25.8
	Άλλο	1.6
Χρόνια στην εκπαίδευση	5 χρόνια ή λιγότερο	5.9
	Μεταξύ 6 και 10 έτη	14.8
	Μεταξύ 11 και 15 έτη	48.0
	Μεταξύ 16 και 20 έτη	25.8
	Πάνω από 21 έτη	3.5
Κατάσταση Απασχόλησης	Αμειβόμενη εργασία	38.3
	Αυτοαπασχολούμενος	6.6
	Εθελοντική εργασία (μη αμειβόμενη)	1.2
	Αμειβόμενη εργασία και εθελοντική εργασία	1.6
	Άνεργος	30.1
	Σε ανεύρεση εργασίας	16.8

Οι τιμές που λείπουν εξαιρούνται στους υπολογισμούς ποσοστών

Αποτελέσματα έρευνας

Το έργο TRANSVAL-EU στοχεύει να συμβάλει σε μια πιο εποικοδομητική και αξιόπιστη διαδικασία επικύρωσης και καθοδήγησης. Για να γίνει αυτό, οργανώθηκαν οκτώ πιλοτικές δοκιμές σε έξι ευρωπαϊκές χώρες (Αυστρία, Βέλγιο, Ιταλία, Λιθουανία, Πολωνία και Πορτογαλία) που επέτρεψαν τη βελτιστοποίηση της διαδικασίας επικύρωσης σχετικά με τις εγκάρσιες δεξιότητες.

Παρατηρήσιμη αύξηση των δεξιοτήτων μεταξύ των υποψηφίων επικύρωσης και καθοδήγησης

Δεύτερον, οι περισσότεροι από τους εμπλεκόμενους Συμβούλους (68% έως 76%) παρουσίασαν βελτίωση στο επίπεδο των εγκάρσιων δεξιοτήτων τους, παρέχοντας καθοδήγηση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επικύρωσης και συμμετέχοντας στην αξιολόγηση. Αυτή η αύξηση φαίνεται να είναι σημαντική.

Παρατηρήσιμη αύξηση των δεξιοτήτων μεταξύ των υποψηφίων επικύρωσης και καθοδήγησης

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα μεταξύ των υποψηφίων, το 30% με 50% παρατήρησε ότι ορισμένες από τις εγκάρσιες δεξιότητές τους βελτιώθηκαν. Εκτός αυτού, το 35% με 42% των υποψηφίων απαντήσαν ενισχυμένη κοινωνική ένταξη. Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή μελέτη των Lupi et al. (2011), περίπου το 30% έως 45% μιας συγκρισιμης ομάδας-στόχου παρουσίασε αύξηση σε ορισμένες συγκρίσιμες δεξιότητες και κοινωνική ένταξη. Αυτή η μελέτη έδειξε ότι οι μαθησιακές παρεμβάσεις που αναφέρονται στην τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση για ενήλικες έχουν αντίκτυπο σε σημαντικό ποσοστό αυτών των εκπαιδευομένων/ενηλίκων. Τα αποτελέσματα των πιλοτικών δοκιμών του TRANSVAL-EU είναι συγκρίσιμα και φαίνεται να είναι ελπιδοφόρα ειδικά σε σύγκριση με τα προηγούμενα δημοσιευμένα αποτελέσματα της μελέτης του Taris (2007) που παρουσίασαν τον αντίκτυπο της εκπαίδευσης από 10% σε 20%.

Παράγοντες που επηρέασαν την παρατηρήσιμη αύξηση των δεξιοτήτων μεταξύ των υποψηφίων επικύρωσης και καθοδήγησης

Βάσει της ανάλυσης καθίσταται σαφές ότι αρκετά στοιχεία του έργου TRANSVAL-EU επηρέασαν αυτή την αύξηση. Σύμφωνα με το σχήμα 1, τα βασικά στοιχεία της ευρωπαϊκής και εθνικής κατάρτισης υποστήριξαν την αύξηση των δεξιοτήτων της διαδικασίας επικύρωσης μαζί με την αυξημένη συμμετοχή στη διαδικασία επικύρωσης και καθοδήγησης, την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις εγκάρσιες δεξιότητες, τις δυνατότητες συνεργασίας με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τη βελτίωση της χρήσης και της ενσωμάτωσης εγκάρσιων δεξιοτήτων στην καθοδήγηση των υποψηφίων και την παροχή συμβουλών για τη χρήση εγκάρσιων δεξιοτήτων στην καθημερινή ή επαγγελματική ζωή. Επιπλέον, η εθνική επιμόρφωση, τα εργαστήρια, τα εργαλεία, τα υλικά και οι μεθοδολογίες που προσαρμόστηκαν και χρησιμοποιήθηκαν παίζουν σημαντικό ρόλο στην παρατηρήσιμη βελτιστοποίηση των δεξιοτήτων μεταξύ των επαγγελματιών Συμβούλων επικύρωσης. Επιπροσθέτως, το Πλαίσιο Εγκάρσιων Δεξιοτήτων (ΠΕΔ)2 αποδείχθηκε χρήσιμο κατά τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών επικύρωσης. Μάλιστα, η διαδικασία συνεργασίας με τους ίδιους τους υποψηφίους, ή με άλλα λόγια, η επιτόπια εργασία ενδεχομένως επηρεάζει την αύξηση των δεξιοτήτων μεταξύ κάποιων από τους επαγγελματίες. Τέλος, το προφίλ δεξιοτήτων TRANSVAL επηρέασε και αυτό θετικά την παρατηρήσιμη αύξηση των δεξιοτήτων μεταξύ ορισμένων επαγγελματιών.

Σχήμα 1: Αλληλεπίδραση των επιπέδων επιρροής στην αύξηση των δεξιοτήτων μεταξύ των επαγγελματιών

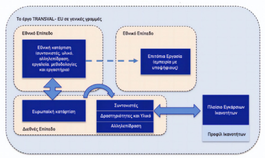

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ανάλυσης μεταξύ των επίπεδων επιρροής και την παρατηρήσιμη αύξηση των δεξιοτήτων μεταξύ των υποψηφίων, ιδιαίτερα η διαδικασία επικύρωσης και καθοδήγησης των εγκάρσιων δεξιοτήτων εκτός από το φύλο και την ηλικία φαίνεται να αποτελεί σημαντικό προγνωστικό παράγοντα σε αρκετές από τις δεξιότητες.

2. Πλαίσιο Εγκάρσιων Δεξιοτήτων (ΠΕΔ) - Transversal Competence Framework (TFC)

Διδάγματα που παρουσιάστηκαν και αντλήθηκαν από τις προκλήσεις των πιλοτικών δοκιμών

Παρόλο που οι πιλοτικές δοκιμές φάνηκαν επιτυχείς, προέκυψαν ορισμένες προκλήσεις και προβλήματα κατά την εφαρμογή του καινοτόμου τρόπου παροχής καθοδήγησης κατά τη διαδικασία επικύρωσης. Στα προβλήματα που αναφέρθηκαν συμπεριλαμβάνεται το γεγονός ότι η ενσωμάτωση των δοκιμών πριν και μετά τη διαδικασία ήταν ένα πολύ χρονοβόρο εγχείρημα, αλλά υπήρξε και δυσκολία κατανόησης της γλώσσας τόσο του πλαισίου ικανοτήτων, όσο και κάποιων ερωτήσεων πριν και μετά τη διαδικασία. Παραδειγματικά, στην Αυστρία ή στο Βέλγιο: «Όσον αφορά το πλαίσιο ικανοτήτων, ορισμένοι συμμετέχοντες – καθώς και ορισμένοι επαγγελματίες – αν και είχαν εξαιρετικά καλές γλωσσικές δεξιότητες και έναν εξαιρετικό τρόπο έκφρασης, βρήκαν την ταξινόμηση των εγκάρσιων δεξιοτήτων στα επιμέρους επίπεδα του ΕΠΕΠΣ ως πολύ αφηρημένη και διατυπωμένη σε μια θεωρητική ενοιολογική γλώσσα». Πρότειναν να προστεθούν σαφή πλαίσια και μια απλή γλώσσα ή άλλα εργαλεία για τοπική προσαρμογή, όπως εικόνες ή "ερωτήσεις ελέγχου" για να βοηθήσουν σε αυτό το θέμα. Ειδικά για τους υποψηφίους με γλωσσικά εμπόδια ή γνωστικές διαταραχές, αναφέρθηκε ότι μια απλούστερη γλώσσα θα μπορούσε να είναι επωφελής. Οι ερωτήσεις πριν και μετά τη δοκιμή, οι οποίες περιελάμβαναν μια κλίμακα από το 1 έως το 10 και δεν είχαν την επιλογή να επιλέξουν πολλαπλές απαντήσεις σχετικά με το είδος απασχόλησης και την αναζήτηση εργασίας, κάτι που αναφέρθηκε επίσης ότι δημιούργησε προβλήματα σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. στην Αυστρία και το Βέλγιο).

Ζητήθηκε από τους Συμβούλους που συμμετείχαν ενεργά στις επιτόπιες δοκιμές να παρέχουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις πρακτικές διευθέτησης της επικύρωσης και τους τύπους αυτών των πρακτικών, δηλαδή με ποια από τα εργαλεία που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια των επιμορφώσεων πειραματιστήκαν. Συλλέχθηκαν δεδομένα για συνολικά 257 υποψηφίους και στις 6 συμμετέχουσες χώρες. Δύο χώρες (Βέλγιο και Λιθουανία) επέλεξαν το ίδιο περιβάλλον για όλες τις επιτόπιες δοκιμές τους, ενώ η Αυστρία, η Ιταλία και η Πολωνία εφάρμοσαν τη μεθοδολογία σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Στο Βέλγιο, όλοι οι υποψήφιοι ενημερώθηκαν για τις εγκάρσιες δεξιότητες, χωρίς να τις εντοπίσουν ή να τις τεκμηριώσουν, ενώ στη Λιθουανία, από την άλλη πλευρά, όλοι οι υποψήφιοι πέρασαν και από τα τέσσερα στάδια της διαδικασίας επικύρωσης και έλαβαν πιστοποιητικό για τις εγκάρσιες δεξιότητές τους.

Συνολικά, η πλειοψηφία των υποψηφίων δέχτηκε στήριξη στον προσδιορισμό των εγκάρσιων δεξιοτήτων τους (71) και οι λιγότεροι υποψήφιοι αξιολόγησαν τις εγκάρσιες δεξιότητές τους χωρίς να τις πιστοποιήσουν (9), όπως φαίνεται στο σχήμα 2 παρακάτω. Όσον αφορά την αξιολόγηση των εγκάρσιων δεξιοτήτων, τόσο στην Ιταλία όσο και στην Πολωνία, αυτό δεν έγινε με επίσημο τρόπο, αλλά μάλλον μέσω αυτοαξιολόγησης ή ανεπίσημα.
Καθίσταται σαφές ότι σε κάθε πιλοτική δοκιμή έχει χρησιμοποιηθεί ένα διαφορετικό «σενάριο» επικύρωσης. Αυτό σημαίνει ότι κάθε επιτόπια δοκιμή εφαρμόζει διαφορετικό τρόπο παροχής καθοδήγησης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επικύρωσης.

Σχήμα 2: Σενάρια επικύρωσης στις εθνικές δοκιμές πεδίου (N = 257)

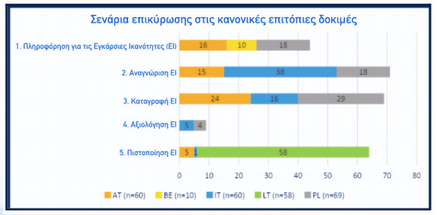

3. Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων - European Qualifications Framework (EQF) [ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση και με την κατάργηση της σύστασης σχετικά με τη θέσπιση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση, ΕΕ C 189 της 15.6.2017, σ. 15 CELEX:32017H0615(01)/EL]